

בס"ד* ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו, ה'תשכ"ט

(הנחה בלתי מוגה)

ואברהם זקן בא בימים¹, ומביא בתורה אור² מאמר הזהר³ בפירוש בא בימים, באינן יומין עילאין כו', ווי לי' לההוא גברא דגרע יומין לעילא דכד בעיין לאלבשא לי' באינן יומין יומא דפגם חסרא לי' מההוא לבושא כו', ומדייק⁴, שעפ"ז צריך להבין מארז"ל⁵ יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי עוה"ב, והלא תכלית תשובה ומע"ט הוא שמהם נעשו לבושין לנשמה שתוכל ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב (כדאיתא בזהר⁶). ומבאר שענין עוה"ב שנהנין מזיו השכינה הוא השגת מהות ועצמות התפשטות החיות דאלקות בבחי' גילוי. וא"כ, צריך להבין איך תוכל הנשמה שהיא בחינת נברא, יש ודבר בפ"ע, להשיג מהות ועצמות אלקות שאינו בבחי' השגה וגבול. אך ענין זה נעשה ע"י התומ"צ, ששרשם מרצון העליון כו', ולכן הם למעלה מזיו השכינה, שהוא רק התפשטות החיות כו', אלא שנשתלשלו ונתלבשו בעניני עוה"ז הגשמי, וכשאדם עוסק בתומ"צ, נעשה לנשמתו לבושים שנתלבש בהם בגעה"ע שעל ידם תוכל הנשמה שהיא בחי' נברא להשיג זיו השכינה. ולכן יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט, ששרשם מרצה"ע ב"ה, מכל חיי עוה"ב, שהוא רק זיו השכינה. ומ"מ הם נקראים לבושים שעל ידם תוכל הנשמה להשיג זיו השכינה.

(ב) **ויש** להוסיף בדיוק לשון רז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, תשובה דייקא, כיון שכל החידוש בעבודה בעוה"ז הוא שעי"ז מגיעים למעלת התשובה⁷, כידוע שכאשר הנשמה היא למעלה, קודם ירידתה למטה ה"ה בבחינת צדיק, ותכלית ירידת הנשמה למטה היא כדי שע"י עבודתה למטה תהי' בבחי' בעל תשובה⁸. וכיון שעבודת הנשמה למטה היא בכדי לבוא למעלת התשובה,

(6) ראה זהר שם רכו, ב. ח"ב רי, א. רמז, א. תניא אגה"ק סכ"ט.
(7) בכל הבא לקמן — ראה לקו"ש ח"ה ע' 110 ואילך (ממאמר זה).
(8) לקו"ת בלק עג, א (ושם, שזהו "התירוח האמיתי" למה ירדה הנשמה למטה).

(* תוכן וראשי-פרקים בלבד (המו"ל).
(1) פרשתנו כד, א.
(2) פרשתנו טז, רע"א.
(3) ח"א קכט, א. רכד, א.
(4) ראה גם סה"מ תרכ"ח ע' נ ואילך.
(5) אבות פ"ד מ"ז.

הרי מובן, שכל זמן שהנשמה לא סיימה עדיין את עבודתה בעלמא דין, לא הגיעה עדיין לשלימות התשובה, ודוקא כאשר ותמת⁹ שרה בקרית ארבע גו'¹⁰, כשהנשמה נפרדת מהגוף לאחר גמר עבודתה בארץ כנען⁹, מלשון מסחר¹¹, דקאי על עוה"ז, ארץ המסחר, שבו מרוויחה (האנדלט איין) הנשמה את העליות הכי נעלות¹², אזי באה לשלימות התשובה¹³.

(ג) **יש** לקשר זה עם המבואר באוה"ת¹⁴ בענין מערת המכפלה (שזהו המקום שאליו באו האבות והאמהות לאחר גמר עבודתם¹⁵, כשהגיעו לשלימות התשובה¹⁶), דפי' בזהר¹⁷ מאן מכפלה ה' דבשמא קדישא דאיהי מכפלה, היינו, שבחי' אות ה' נכפל ב"פ בשם הוי', ע"כ נקרא מכפלה, ועפ"ז מבאר הפירוש דבית ועלי' על גביו¹⁸, שבית הוא בחי' ה' תתאה, ועלי' היא בחי' ה' עילאה — שהם ב' הבחינות שבכללות ענין התשובה, תשובה תתאה, תשוב ה' תתאה, ותשובה עילאה, תשוב ה' עילאה¹⁹. ולהעיר, שכל זה שייך גם לענין ותמת שרה בקרית ארבע גו' שבכאו"א²⁰, גם באלו ששבים (גם סמוך למיתתם) רק בתשו"ת, ע"פ המבואר במ"א²¹ שגם תשו"ת, וגם כשהיא מצד יראת העונש, פנימיותה ואמיתתה הו"ע והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה²², בחי' תשו"ע.

יש להוסיף בזה, דהנה, אע"פ שבכללות יש רק ב' בחי' בתשובה, תשו"ת ותשו"ע, הרי מבואר בלקו"ת²³ שבפרטיות יש ד' בחינות בתשובה, כי, בכל א' מב' הבחי', תשו"ת ותשו"ע, יש ב' אופנים, העלאה

(ב) — דוגמת העלי' שבנשמה לאחר גמר

העבודה בעוה"ז דוקא.

(17) פרשתנו קכט, א.

(18) פרש"י פרשתנו כג, ט — מעירובין

נג, א.

(19) תניא אגה"ת פ"ד ואילך.

(20) ראה מהנ"ע שם, א"ב.

(21) ביאורים לאגה"ת סנ"ב (לקו"ש חל"ט

ע' 202 ואילך. לעיל ע' 124 ואילך), עיי"ש

באריכות. וראה אגה"ק ס"ה (קז, ב): והנה הגם כו'.

(22) קהלת ז, יב. וראה לקו"ת ר"פ האזינו.

(23) ס"פ בלק. וראה ביאורים לאגה"ת

סי"ד (לקו"ש שם ע' 173. לעיל ע' 41 ואילך),

שבכל בחינה שבתשובה, גם בבחינה הכי תחתונה, נכללים כל ד' הבחינות. עיי"ש.

(9) פרשתנו כג, ב.

(10) ראה מהנ"ע פרשתנו קכב, ב: ותמת שרה זה הגוף, בקרית ארבע אלו הארבע יסודות כו'.

(11) תנחומא מסעי ט. תנחומא באבער שם

ז. במדב"ר פכ"ג, יו"ד.

(12) ראה תו"א ר"פ וישב. סה"מ אידיש ע'

91 עה"פ ותמת שרה גו' בארץ כנען.

(13) ראה לקו"ת דרושי שמע"צ צב, ב, שמשו רבינו ע"ה זכה לבחי' תשובה קודם מותו דוקא.

(14) פרשתנו קיח, א. וראה גם שם קיד, ב.

(15) ראה גם הערה 24.

(16) וגם ה"תקומה" שהיתה בהשדה כשנכנסה לרשותו של אברהם (רש"י פרשתנו כג, יז), הרי ע"י שהיתה תחילה ביד עפרון, נעשה בה יתרון יותר (אוה"ת פרשתנו קטו.

והמשכה²⁴: בתשו"ת יש העלאת הה"א תתאה להוא"ו, והמשכת הוא"ו לה"א, וכן בתשו"ע יש העלאת הה"א עילאה להיו"ד, והמשכת היו"ד להה"א. ועפ"ז יש לבאר ב' הפירושים שבמכפלה (בית ועלי' על גביו, ושכפולה בזוגות)¹⁸ בפנימיות הענינים, שבפירוש הא' נרמז כללות ענין ב' הבחי' שבתשובה, בית — תשו"ת, ועלי' — תשו"ע [והדיוק בית ועלי' על גביו, שהעלי' בנוי ומיוסדת על הבית דוקא, כי, סדר העבודה הוא שתחילה צ"ל תשו"ת ורק לאחר"ז יכולים לבוא לתשו"ע²⁵. וגם כשהוא באופן דתשו"ע, צ"ל וחטאתי נגדי תמיד²⁶]. ובפי' הב' (שכפולה בזוגות, איש ואשתו) מרומזים ב' האופנים דהעלאה והמשכה שישנם הן בבית (תשו"ת) והן בעלי' (תשו"ע), כידוע שאשה מורה על עבודה באופן דהעלאה מלמטה למעלה, ואיש — על המשכה מלמעלה למטה.

העלאה והמשכה — "מכופל".
 (25) אגה"ת ספ"ח. ותשו"ת מכינה ומביאה סו"ס לתשו"ע. וכפי' מכפלה — שמכפיל כו' (בהביאור בפרש"י בלקו"ש שבהערה 7).
 ועפמש"כ באגה"ק שם, גם ה' ראשונה "מכפילה" ה' אחרונה. וכמובא בכ"מ בענין מילוי ה' שבה' ראשונה (תו"א ריש פרשתנו לקו"ת שמע"צ צב, סע"ג. אוה"ת פרשתנו קיח, א).

(26) תהלים נא. ה. עייז אגה"ת ספי"א.

(24) ראה אוה"ת שם (קיח, ב) בפירוש "המכפלה", ש"כל מי שקבור בה שכרו כפול ומכופל" (ב"ר פנ"ת, ח), שקאי על ב' הבחי' שבג"ע, געה"ע וגעה"ת (ה' עילאה וה' תתאה), שבכל אחד מהם יש בחי' כפל — מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש באגה"ת פ"ט לענין תשובה, "שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל", כי, כללות ענין התשובה הוא "כפול" — תשו"ת ותשו"ע. ובכ"א מהם ישנם ב' האופנים: